

A FRANZ KETT PEDAGÓGIA ROMÁNIÁBAN 2015 UTÁN ÉS A FRANZ KETT PEDAGÓGIA INTÉZET



Dr. Nemes István
Dr. Gomoescu Monica



2022 tavaszán a németországi Franz Kett Pedagógiai Intézet jóváhagyásával megalakult romániai Franz Kett Pedagógiai Intézet. Ez az esemény azonban inkább csak egy hosszú út egyik állomása, amely időben a kilencvenes évekig nyúlik vissza, amikor Nagy Enikő M. Kriszta nővér elkezdte gyakorolni és népszerűsíteni pedagógiánkat. Reméljük, hogy ez a történet legalább ilyen hosszú jövőnek tekint elébe, amelyről eljövendő generációk is mesélnek majd.

E múlt kezdeti szakaszának történetére Nagy Enikő M. Kriszta nővér emlékezik vissza évkönyvünk első lapjain. Mindazok, akik aktív részt vállaltak eddig utunk alakításában és hosszú jövőben reménykednek, hálával és elismeréssel olvassák a nővér sorait. Az ő pedagógiánk iránti szeretetének és évtizedekig tartó kitartó tanulmányainak és képző, népszerűsítő tevékenységének köszönhető, hogy napjainkig oly sokak számára hozzáférhetővé vált Romániában Franz Kett öröksége.

Ami itt következik, az a Franz Kett pedagógia romániai útjának utóbbi hat évét veszi számba, azt az időszakot, amelyet talán „kis kezdetként”, a Kriszta nővér által elkezdett út folytatásaként tudnánk jellemezni.



„Kis” kezdet



Akik kezdettől fogva jelen voltak: Nemes István, Ozsváth Judit és Benedek Ramóna Franz Kett-tel és P. Dr. Tomáš Cyril Havel-lel a nagyváradai Posticumban

Nem, nem tévedés a cím... volt egy nagy kezdet, mint azt a bevezetőben említettük, amely Kriszta nővér nevéhez fűződik. Ennek az első kezdetnek eredményeképpen 2015-ben történt valami, amiről az akkori szereplők nem tudták még, hogy egy új perspektíva bontakozik ki majd belőle, aminek az eredménye a Franz Kett Pedagógiai Intézet megalakulása lesz.

2015 nyarán egy, a hitoktatás megújítását célzó, több területen is gyümölcsözőnek bizonyult együttműködés első lépéseinek egyike volt az, hogy dr. Ozsváth Judit egyetemi adjunktus kezdeményezésére vele együtt két hitoktató, Benedek Ramóna és Nemes István részt vett Franz Kett Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán megtartott képzésén. A képzést Sipos Edit egyetemi oktató szervezte, akinek meghívására a romániai csapat Pécsre érkezett. A képzés elemi erővel hatott a résztvevőkre, olyannyira, hogy Benedek Ramóna kezdeményezésére a Nagyváradai Római Katolikus Egyházmegye meghívta Franz Kett-et képzést tartani Nagyváradra, aki 2015 decemberében a Posticum Kulturális Központban több, mint 50 résztvevő számára mutatta be pedagógiáját.

A helyi kezdeményezés kereteit túlnövő képzések 2015-2016 folyamán folytatódtak: újabb képzésre került sor Csíkszeredában P. dr. Tomas Cyril Havel és Eva Muronova PhD vezetése alatt 2016 októberében, majd 2017 telén ismét a Posticumban láttuk vendégül Franz Kett-et és Tomáš Cyril Havel-t, akik Benedek Ramóna és a nagyváradai egyházmegye meghívottjai voltak.

A képzések már jeleztek egy hosszú távú szándékot, amelyet minden egyes találkozás előbbre vitt. Megszületett egy Franz Kett pedagógiában történő rendszeres alapképzés tartásának gondolata, amelyet egy projekt keretében képzelt

el mind a romániai fél, mind a németországi Franz Kett Pedagógia Intézet. Romániában eddig az időpontig ún. tematikus képzésekre került sor, azaz olyan képzésekre, amelyek Franz Kett pedagógiájával feldolgozott témákat mutattak be. A tematikus képzés a német Franz Kett Pedagógia Intézet képzési rendszerének az első fokozata, amelynek célja a népszerűsítés és az alapszintű bevezetés. A szakképesítési rendszernek, amelyet a németországi intézet dolgozott ki, további négy lépcsője van, amelyek 2016-ig Románia területén nem voltak elérhetőek. Ezen próbált segíteni az említett projektterv, amely az említett szakképzési rendszer közvetkező két fokát célozta meg: szeretett volna egy alapkurzust és egy négymodulos multiplikátori képzést szervezni egy romániai csoportnak.



A 2016-os képzés Franz Kett-tel a nagyváradi Posticumban

A kapcsolatok is tovább szövődtek és erősödtek, több irányban is. Részben kifelé, részben az országon belül. 2016 volt az első év, amikor romániai képviselő vett részt a németországi Franz Kett Pedagógiai Intézet január hónapban rendszeresen megszervezett szakmai tanácskozásán. Itt kapott először a német intézet részéről előleges igent egy romániai kurzus ötlete. Befelé a kapcsolatok ugyanezen év nyarán szélesedtek tovább. Brassóból dr. Monica Gomoescu egyetemi adjunktus kereste meg Franz Kett-et, jelezve, hogy román nyelvterületen is igény mutatkozik a pedagógiára. Ugyanezen év végén jelezte exc. Böcskei László nagyváradi főpásztor, hogy a Nagyváradi Egyházmegye a hitoktatás megújítására tett tágabb erőfeszítés

keretében támogatna egy, a Német Katolikus Püspökkari Konferencia kelet európai egyházakat támogató szervezetéhez, a Renovabis-hoz benyújtandó pályázatot a fent jelzett képzésre.

A Renovabis tágabb romániai politikájának megfelelően a benyújtandó projekteknek országos jelentőségűeknek kellett lenniük, azaz lehetőleg az egész romániai katolicizmust érinteniük kellett. Ezen keretfeltétel teljesült akkor, amikor ft. Mihai Roca, a Iași-i egyházmegye Katekétikai Irodájának vezetője révén ez a püspökség is nyitottságot tanúsított Franz Kett pedagógia iránt. A projekt előkészítő köre a leendő bukaresti résztvevők mozgósításával zárult. A képzés támogatóihoz később csatlakozott a Augsburgi egyházmegye is.

A projekt végül 2017 februárjában került benyújtásra, az elbírálás azonban személyi cserék miatt csak 2018-ban történt meg. Így a képzéssorozat 2018 második félévétől indult két csoport számára. Ezek egyike volt a magyar nyelvű csoport, 25 erdélyi és partiumi résztvevővel, valamint 5 magyarországi képzettel. A másik, román nyelvű csoportot 15 Iași-i, 10 brassói és 5 bukaresti egyházmegyéhez tartozó katekéta és pedagógus alkotta.

A képzések nagy nemzetközi erőfeszítéssel tudtak megvalósulni. A magyar nyelvű csoportot a már említett cseh képzők vezették be a Franz Kett pedagógia szakmai rejtelseibe és lelkeségébe. A román nyelvű csoport képzése hét németországi, osztrák, svájci és dél-tiroli képző bevonásával valósult meg (Kerstin Sabine Lermer, Eva Maria Fiedler, Gerda Graiss, Petra Ostermann, Anita Würkner, Mag. Theol. Raimund Wolf és Christian Pfeiffer-Fuchs).

Két és fél csodálatos év következett öt-öt képzéssel, találkozókkal. Igazi valláspedagógiához méltó módon a Franz Kett pedagógia nemcsak kurzusokról és szakmai fórumokról szól, hanem közösségteremtésről és erősítésről, emberi és személyes kapcsolatokról, amelyek szinte csoda-szerűen szövődtek a kurzus résztvevői között. A szakmai és közösségi megalapozás éveit voltak ezek: lassan bontakozott ki az a közösség, amely a mai napig várja a találkozókat, mert ezek az emberi és lelkeségi feltöltődés alkalmai, az egymást ösztönző, előre vivő és hitében, emberségében megerősítő együttlét eseményei.

Közösség és szakmai fejlődés

Franz Kett saját vallomása szerint pedagógiájának célja az, hogy a gyermeket (az embert) elvezesse az isteni jelenlét kapujához és ott hagyja várakozni, amíg e kapu megnyílik előtte. Mindez nem egy individualista hit jegyében történik, hanem kapcsolatban, közösségben. E közösség születésének egyik jele a vágyakozás a találkozás és az egymás társasága iránt, mert felfedezzük a Teremtő által a másikon elhelyezett és ránk bízott értéket.



Regionális találkozó Ditróban 2021-ben

Mindez a regionális csoportok létrejöttében mutatkozott meg. A projekt strukturálisan három központra épült: egy magyar nyelvű és két román nyelvű központ vett részt benne. A magyar nyelvű csoport azonban egész Erdély és a Partium, illetve Szatmár területére kiterjedt. Így ez a csoport is két régióba szerveződött: egy középső-nyugati (Kolozsvár, Szatmár, Nagyvárad) és egy keleti, székelyföldi munkacsoport formájában. Az erdélyi magyar csoportok évente többször rendszeresen regionális találkozókat tartottak. Ezen kívül nyáron, a Hargita megyei pottyandi Erdei Iskola Házban tartották rendszeressé váló nagy szakmai találkozójukat augusztus első hetében. Mindez a képzésekkel párhuzamosan elkezdődött már. 2020-ban a magyar nyelvű csoport pottyandi találkozóján a multiplikátori fokozat megszerzésére tervezett dolgozatok kerültek bemutatásra és nyilvános vitára. 2021-ben ugyanezen a találkozón a résztvevők az erdő témáját dolgozták fel, és terveztek közösen foglalkozásokat. Ugyanezen év december 1-2. között Marosvásárhelyen a tapasztalati spirál alapján történő tervezés útját járták be Nagy Enikő M. Kriszta nővér irányításával. Újabb előrelépés volt az, hogy 2021-ben Kriszta nővér sikeres kollokviumot követően megkapta a Franz Kett pedagógusi címet, azaz továbblépett a képzési rendszer harmadik fokozatára. Jelen pillanatban ő az egyetlen elismert képzőnk Romániában.

A képzéssorozat a magyar nyelvű csoport számára 2020 januárjában lezárult. A román nyelvű csoport képzése a koronavírus-járvány miatt csak 2021 áprilisában, az Franz Kett pedagógia történetében újnak számító hibrid Luncani-i (Bákó megye) képzés

formájában tudta lezárni képzését. Épp ezért a két csoport továbblépésében némi eltolódás lépett fel.

Az építkezés következő lépése a szakképesítési folyamat elkezdése volt. Ennek célja a multiplikátori fokozat megszerzése, amely egy teológiai, antropológiai és pedagógiai megalapozott foglalkozásterv benyújtása és pozitív elbírálása útján történt. A magyar nyelvű csoport jelenleg tizenkét multiplikátorral rendelkezik, és további dolgozatok várnak benyújtásra vagy elbírálásra. A román nyelvű csoport az említett eltolódás miatt egyelőre öt multiplikátorral rendelkezik, azonban a dolgozatok benyújtása és elbírálása itt is folyamatos. Ezen szakdolgozatok terméséből kap intézetünk első évkönyvében ízelítőt az olvasóközönség a foglalkozások formájában, amelyeket természetesen teológiai-pedagógiai megalapozás és a gyakorlatra vonatkozó reflexió kettős keretébe ágyaztak a dolgozatokban. Itt csak a foglalkozások olvashatóak, a dolgozatok szakmai-elméleti részét nem közöltük.

Franz Kett Nevelési Központ Brassóban



*Fiatalokkal a Franz Kett Nevelési Központban
Brassóban*

A Franz Kett pedagógia egy egész országot egyesített maga körül: Nagyváradot, Iași-t, Bukarestet, Brassót és az ország sok más tájegységét.

Brassóban a Franz Kett pedagógia felé vezető első lépéseket Monica Gomoescu tette meg 2010-ben, amelyet több kurzus szervezése jelzett Nagy Enikő M. Kriszta nővér vezetésével. Ezek nyitották meg az utat és a vágyakozást a továbblépés irányába. A pedagógia megismerését követte annak továbbvitele a brassói Szociális Segélyező és Gyermekvédelmi Hivatal keretében működő elhelyezési központok gyermekeihez, amellyel az ugyanazon évben Monica Gomoescu által alapított Spiritus et Cultura Egyesület szerződéses viszonyban állt.

Noha nem ismerte a német nyelvet, 2016-ban Monica Gomoescu, a kiképzést célzó kurzusokon való részvétel iránti vágytól vezérelve úgy döntött, hogy levelet ír az alapító Franz Kett-nek. Rövid idővel ez után ismerkedett meg Tomas Cyril Havel-lel és Nemes Istvánnal, akik tájékoztatták egy német egyházi forrásokból támogatott országos képzési projekt lehetőségéről.

Ugyanezen évben Csíkszeredában, Brassóban és Iași-ban képzésekre került sor, amelyeken bemutatták az érdeklődőknek a pedagógiát. Rövid idő elteltével elkezdődtek a képzések, amelyről már beszéltünk. A 2017-2020 közötti időszakban a brassói résztvevők sok tudást és tapasztalatot halmoztak fel a Franz Kett pedagógiával kapcsolatosan, a csoport pedig családi jellegűvé alakult.

A vilájárvány éve, 2020 hozta meg a brassói Franz Kett Nevelési Központ megalapítását németországi Franz Kett Pedagógia Intézet hozzájárulásával. Annak ellenére, hogy nagyon a kezdetkenél járt, a központ mégis sok érdeklődőt vonzott, akik arra vágytak, hogy az önmagukkal, másokkal és Istennel való találkozás örömét megélik a Franz Kett pedagógia foglalkozások során.

Központunk ma Franz Kett pedagógia foglalkozásokból álló alkalmakat szervez egyes kiscsoportos gyerekek (1-3 év), egyes nagycsoportos gyerekek (4-6 év), kisiskolások (7-10 év), felnőttek, a gyerekek szülei és idősek számára. A központ legújabb projektje keretében havonta meglátogat minket az időskorúak egy csoportja, akik együtt örülnek velünk a Franz Kett pedagógiára jellemző megfigyeléseken és történetfeldolgozások alkalmával.

Mindennek véghezviteléhez fokozott erőfeszítésre, együttműködésre és sok támogatásra volt szükségünk, amit ez úton is köszönünk.

A romániai Franz Kett Pedagógia Intézet megalakulása



Munka közben Brassóban (2019): Monica Gomoescu, Mihai Roca és Nemes István az intézet alapító iratain dolgoznak

A romániai intézet létrejött ezen szakmai és közösségi építkezés része. A romániai intézet létrejöttét 2020 őszén hagyta jóvá a németországi Franz Kett Pedagógia Intézet. Ám képzőink tanácsára, miszerint először a közösségnek kell megerősödni amire majd intézményt lehet építeni, az intézményesülés 2022-ig várható magára. Idő közben a közösség megerősödött, túlélte egy világjárványt karanténnal és otthonúlással, a gyerekekkel folytatott munka és a képzések lehetőségétől megfosztva. A pedagógia iránti szeretet azonban megmaradt.

Az idő próbájának kiállását követően 2022 májusában de iure megalakult a romániai Franz Kett Pedagógia Intézet egyesület formájában. 2022. október 24-26. között pedig az intézet ünnepélyes megnyitója révén ténylegesen is elkezdte országunkban működését a Franz Kett pedagógia területén történő szakmai tevékenységek koordinálását folytató intézmény.

Az intézet rendeltetése és céljai

A Romániai Franz Kett Pedagógia Intézet általános célja az, hogy e sokak által megszeretett pedagógia értékeit őrizze, továbbfejlessze, a helyi körülményekre alkalmazza és hitelesen képviselje. Pontokba szedve ezen célkitűzés a következő konkrét tevékenységi területeket fedi le:

- ✓ a Franz Kett pedagógia értékeinek őrzése, képviselete és szakmai hitelességének védelme;
- ✓ a Franz Kett pedagógiát képviselő intézetekkel való kapcsolattartás, a németországi forrással való kapcsolat megőrzése és fejlesztése;
- ✓ a Franz Kett pedagógiát szerető és művelő pedagógusok közösségbe gyűjtése, szakmai fejlődésük kereteinek biztosítása;
- ✓ a pedagógiát hitelesen művelő szakemberek képzésének és továbbképzésének biztosítása;
- ✓ a pedagógiát népszerűsítő multiplikációs rendezvények, képzések és egyéb tevékenységek szervezése;
- ✓ a pedagógia iskolákban és óvodákban való alkalmazásának elősegítése az emberi és a hitre való nevelés minőségének javítása érdekében;
- ✓ szakmai anyagok, foglalkozások publikálása;
- ✓ a pedagógiához szükséges eszköztár biztosítása;
- ✓ a pedagógusok tájékoztatása a Franz Kett pedagógiáról, annak fejlődéséről és a szakmai újdonságokról.

Alapvető szándékunknak megfelelően inkább közösség, mint intézmény szeretnénk lenni: azon különböző területekről származó szakemberek közössége, akik szeretik e pedagógiát, el szeretnék sajátítani azt, fejlődni szeretnének benne, szeretnék megőrizni hitelességét és értékeit, amelyeket magukénak vallanak.

A Franz Kett pedagógia keresztény ember- és istenképen alapuló valláspedagógia. Kapcsolatpedagógia, amely a nagyra becsülő bánásmódot, az emberhez, természethez és Istenhez fűződő kapcsolat minőségét finomítja, és ez által alakítja az egyént.

Létpedagógia, amely a jelenben szeretné tartani a gyermeket, hogy e jelenlét révén elvezesse az isteni jelenlét kapujához. Értelmemorientált pedagógia, amely értelemhordozó történetek, a természet és a valóság szemlélése által a végső lét- és értelemalaphoz, Istenhez akarja vezetni az embert. Szeretné, ha a gyermek a maga szintjén megértené élete valóságát és folyamatait, az annak történése mélyén rejlő értelmet és ezáltal egészséges, bölcs, nyitott, bizalommal teli felnőtté növekedne. Intézetünk e pedagógia ezen jellegét szeretné megőrizni. Emiatt ápolni szeretné a kapcsolatot a valláspedagógusokat képviselő egyházakkal és szervezetekkel is.

„Az egyetlen igazi tanulás: a lényünkben szunnyadó tudásnak tevékeny ébresztése.” – írja a Weöres Sándor magyar költő. Akik megtapasztalták és szeretik a Franz Kett pedagógia megismerését, tudják azt, hogy pontosan ez a lényünk mélyén rejlő tudás ébred fel és tör a felszínre a foglalkozások során a kapcsolatteremtés, az alkotás, a szemlélés, a történetek mesélése révén. Intézetünk arra hív, hogy szeressük, őrizzük, műveljük és fejlesszük ezt a pedagógiát, amely megmutatja gyökereinket és felszínre hozza mindazt az ajándékba kapott értéket, amely teremtményi mivoltunkban rejlik.



A projekt román (balra) és magyar (jobbra) nyelvű képzettjeinek csoportja

Elérhetőség:

www.kett.ro

institut.franzkett.ro@gmail.com

+40 733 843 049